

Trnitá cesta Kisii Expressu na vrchol

24.11.2023 - Petr Jelínek, Soňa Maléterová, Aleš Gráf | Český atletický svaz

Atletika východiskem ze zoufalé situace

Při cestě na vrchol neměla Mary rozhodně ustláno na růžích. Oba její rodiče zemřeli, když jí byly pouhé dva roky a ona i se třemi sourozenci vyrůstala s prarodiči. Situace se ještě více zkomplikovala, když nejprve v roce 2015 zemřela její babička a o tři roky později přišla i o dědečka. V té době jí bylo pouhých osmnáct let a starost o sourozence přešla plně na ni. V tu dobu už se věnovala atletice.

K té ji přivedl ředitel školy, kde studovala. *„Měla jsem obrovské štěstí. Choval se ke mně jako ke své dceři, vzal si mě pod svá křídla a byl také můj prvním trenérem. Tehdy jsem byla opravdu dole a říkala si, co to máme za život. Všechny sebemenší peníze, které jsem si na závodech vydělala, jsem dala na zaplacení školného pro mou mladší sestru. Někdy to byly třeba jen tři dolary. Měli jsme těžký život, ale když se ohlédnu zpět, jsem vděčná, jak daleko mě bůh zavedl a mohu se tak o celou rodinu řádně postarat.“*

Jako řada dalších keňských dětí z venkova, také ona běhala každý den do školy. To však nebyl jediný zásadní vliv, který ji přivedl k atletice. Slýchávala příběhy o tom, že i její matka byla atletkou. *„Lidé mi to často říkali, ale nikdy jsem neviděla jednu fotku nebo video, kde by matka běžela. Přesto jsem si řekla, že si musím vybrat atletiku, aby o mně lidé mohli mluvit a označovat mě jako dceru své matky. Musela jsem jít v jejích stopách,“* vzpomíná.

Mentorka se zvučným jménem

Skutečným atletickým vzorem pro ni ovšem je mnohonásobná medailistka z olympijských her a světových šampionátů a jedna z nejzářivějších běžeckých hvězd posledních let Hellen Obiri. *„Hellen je pro mě obrovskou inspirací. Pocházíme se stejné komunity. Sledovala jsem její závody a snila o tom, že budu soutěžit jako ona. Poté jsme se potkaly osobně a stala se mým mentorem. První běžecké boty i oblečení jsem dostala od ní.“* Velký vliv na její motivaci mají také světové rekordmanky Faith Kipyegon a Beatrice Chepkoech.

Nejprve se věnovala výhradně hladké čtvrtce a osud tomu tak chtěl, že její první velkou mezinárodní akcí bylo mistrovství světa do 18 let na domácí půdě v Nairobi. Mary do něj rozhodně nevstupovala jako favoritka, ale postupně si zlepšila osobák až o dvě vteřiny a doběhla si pro stříbro za naší Barborou Malíkovou. Ač uspěla na čtvrtce, Hellen Obiri viděla její budoucnost na delší distanci. *„V Nairobi sice běžela čtvrtku, ale dala jsem jí tretry na střední tratě a řekla, že ji v budoucnu ovšem chci vidět na osmistovce,“* poznala její potenciál už velmi záhy.

Přesto se Mary ještě nějakou dobu věnovala sprintu na 400 metrů. O dva roky později skončila na Afrických hrách v Rabatu těsně pod stupni vítězů a kvalifikovala se na světový šampionát v katarském Dauhá. Zatímco její vzory Hellen Obiri s Beatrice Chepkoech si domů odvezly zlato, Moraa skončila v semifinále, což pro ni bylo zklamáním. Tehdy jí Obiri opět připomněla, že by se měla raději věnovat osmistovce a Mary poslechla.

Našla osudovou disciplínu

První půlku zvládla za 2:08.3, což vzhledem k tomu, jaký měla osobní rekord na čtvrtce a jaké časy běhá nyní, vypadá až úsměvně. Nicméně Mary využila nucené covidové závodní pauzy k tvrdému

tréninku a v sezóně 2021 definitivně stvrdila svůj přechod na osmistovku vítězstvím v keňské olympijské kvalifikaci a stlačením osobního maxima pod dvě minuty. V Tokiu pak opět její cesta skončila v semifinále.

V tu dobu už se připravovala pod vedením kouče Alexe Sanga, jenž se jí ujal po ukončení střední školy v roce 2019. *„Mary měla od přírody dáno, že se stane šampionkou. Ví, co chce, nebojí se držet, a to je v podstatě na začátku,“* věří ve schopnosti své svěřenkyně.

Průlomovou pro ni byla sezóna 2022. Začala pravidelně závodit na mítincích Diamantové ligy a zvítězila v Rabatu i ve Stockholmu. Na mistrovství světa v Eugene tak už odjížděla s osobákem 1:57.67 jako jedna z favoritek na medaili a papírové předpoklady splnila, když v rychlém závodě finišovala za Američankou Athing Mu a Britkou Keely Hodgkinson jako bronzová v dalším posunutí kariérního maxima na 1:56.71. Následně zvítězila na hrách Commonwealthu i ve finále Diamantové ligy v Curychu.

V Budapešti vystoupala na atletický Olymp

Právě tyto úspěchy jí daly sebevědomí, že může porazit opravdu každého, což si přenesla i to letošní sezóny, ve které zůstala pod otevřeným nebem až do svého posledního startu neporažena. Opanovala tři mítinky Diamantové ligy a na mistrovství světa v Budapešti vrátila Mu i Hodgkinson porážku z předešlého světového šampionátu. Stala se tak poprvé v kariéře mistryní světa a svůj triumf ozdobila parádním časem 1:56.03.

Hořkost porážky okusila až ve finále Diamantové ligy, když jí kvalitní čas 1:57.42 nestačil na lepší než čtvrté místo. Přesto mohla tuto sezónu hodnotit jako veleúspěšnou. *„Byl to neuvěřitelný rok. Nevstoupila jsem do něj nejlépe a v hale se mi vůbec nedařilo. V tu dobu jsem nevěřila, že bych mohla porazit Athing a Keely v Budapešti. Na mistrovství světa jsem stála v call roomu, a všude kolem mě byly kamery. Říkala jsem si, proč nezabírají hlavně Athing, když je obhájkyní titulu. Pak mi to v hlavně ale přepnulo a uvědomila jsem si, že když zabírají tak často i mě, tak proč bych nemohla být šampionkou také,“* připomněla jeden ze zásadních okamžiků, který ji před finálovým závodem nabudil.

Cílem olympiáda v Paříži, snem mistrovství světa v Keni

Její hlavním cílem pro příští rok jsou samozřejmě olympijské hry v Paříži, ale do dalších let má ještě jeden sen, a to, aby Keňa v jednu hostila mistrovství světa. *„S Faith Kipyegon jsme vyzvaly prezidenta, aby zjistil, zda je v možnostech Keni, aby měla takový stadion, který by vyhovoval podmínkám Světové atletiky pro konání světového šampionátu. Bylo by nám potěšením hostit v Keni atlety z více než 200 zemí,“* dodává.

Mary Moraa nezapomíná na svůj původ a ráda se vrací do rodné vesnice Kisii, kde na venkovské farmě pěstuje zeleninu, kukuřici a další potraviny, ale zároveň si také uvědomuje, že pokud chce člověk něco velkého dosáhnout, musí si jít přes všechny překážky tvrdě za svým cílem a pak se může dostat až na vrchol, jako se to podařilo jí. *„Nezáleží na tom, odkud pocházíte. Důležitý je váš cíl.“*

<https://www.atletika.cz/aktuality/trnita-cesta-kisii-expressu-na-vrchol>